

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Discurs de la Rectora en el
Solemne Acte d'Obertura de
Curs Acadèmic 2019-2020.

Valencia, 6 de setembre de 2019

Benvingudes i benvingudes a aquesta Solemne Cerimònia amb la qual donem començament al curs acadèmic a la Universitat de València.

Em permetran una salutació especial a totes les persones que ens segueixen a través de MediaUni i la web de la Universitat, i un agraïment especial a totes les persones que han treballat per fer possible, en un dia festiu a la nostra institució, aquest acte que simbòlicament és la represa de l'activitat a la Universitat de València després del merescut descans estival. Perquè com bé saben, la recerca no té vacances.

El proper dilluns començaran les classes a cadascuna de les Facultats i Escola de la Universitat de València, que s'estenen per les ciutats de València, Burjassot, Paterna i Ontinyent en quatre campus universitaris, i també a la ciutat de Gandia amb un centre dinàmic i obert a la societat, com ho són també l'Observatori Astronòmic i el Jardí Botànic de la Universitat de València.

I com a símbol de la nostra dimensió social, del nostre compromís amb la societat, la nostra cultura, llengua i tradicions, com a símbol orgullós del passat esplendorós que ens empeny cap al futur, aquest edifici, La Nau, que ha estat en permanent evolució al llarg dels segles des de que en 1492 aquestes “cases bones e suficients” foren comprades per “fer hun estudi general en la present València” que agrupà, a partir de 1499, els estudis superiors dispersos per la ciutat.

Això suposa que enguany celebrem els 520 anys des que les portes, les moltes portes, d'aquest emblemàtic edifici, obrat per Pere Comte, s'obriren per primera vegada.

Per això em permetran que ara recordem a totes les persones que al llarg d'aquesta dilatada història han contribuït a fer realitat la Universitat de València actual.

Record especial a totes les que deixaren la seua vida en defensa de la ciència, de la llibertat i de la democràcia; a totes les víctimes de la intolerància i, també a totes les víctimes de la violència de gènere.

I un emotiu i sincer agraïment a les i els membres de la comunitat universitària que ens han deixat el passat curs acadèmic, a les que han assolit l'edat de la jubilació i a l'alumnat que ha finalitzat els seus estudis.

Gràcies a l'esforç de totes i de tots la Universitat de València és hui, 520 anys després de la seua fundació, la més gran de les universitats valencianes, matriu del sistema universitari públic valencià, del qual suposem el 32,4% dels estudiants de grau oficial i el 24,7% dels de màster oficial.

Continuem essent un referent internacional en recepció d'estudiants Erasmus com a quarta universitat de tota Europa, rebent vora dos mil alumnes que se sumen als centenars d'estudiants internacionals que configuren un cos estudiantil cosmopolita.

Som una de les 300 millors universitats del món, d'acord amb el rànquing de Xangai d'enguany, en el qual hem progressat fins situar-

nos en el nivell de les segones universitats més prestigioses d'Espanya per resultats de recerca, generant el 41,6% de la producció científica universitària valenciana.

Tot això ha estat possible en un context realment advers que ha anat millorant lleugerament en els darrers quatre anys, però que encara es troba ben lluny dels nivells previs a la profunda crisi econòmica, financera i fiscal que ha marcat l'evolució de la nostra societat al llarg de més d'una dècada.

Així doncs, no és estrany dir que la universitat pública a Espanya es troba, com la societat, immersa en una etapa post-crisi de la qual no hem sortit.

En aquest escenari post-crisi, la situació política evidencia la fragmentació pròpia de les societats occidentals avançades. Opcions polítiques negacionistes de l'emergència climàtica, de la violència de gènere, xenòfobes i intolerants amb la diversitat emergeixen per tot arreu d'una Europa que, com a unió política, viu un dels seus més grans reptes amb l'eixida del Regne Unit d'una aliança que ha garantit la pau i el progrés econòmic i social a nivell continental després de la Segona Guerra Mundial.

Així, amb intents de replegar-nos sobre les nostres pròpies societats, assistim, quan fa ben poc que hem celebrat el 70 aniversari de la Declaració de Drets Humans, a l'oblit de conflictes bèl·lics, com el més pròxim siri, que colpegen la població civil. També a l'oblit de pobles que han patit la colonització, amb els sagnants exemples del Sàhara i Palestina,

a la submissió de la dona sota l'argument de pràctiques culturals que inclouen la mutilació genital; i a un feminicidi a molts països, i també a Espanya. No oblidem les dramàtiques xifres d'enguany. Ni tampoc el drama que s'experimenta a la Mediterrània, amb milers de persones que busquen millors oportunitats al vell continent, quan no directament salvar la pròpia vida, arriscant-la, també, a les aigües del Mare Nostrum.

En aquest context polític internacional, en la nostra realitat més pròxima, necessitem més acords que mai per tal de fer front juntes i junts, als reptes de la nostra societat.

Des de la unitat hem superat nombroses adversitats, com ara erigir una democràcia constitucional i un Estat autonòmic després de la fi de la dictadura, l'entrada a la Unió Europea, la fi del terrorisme, el desplegament de la Seguretat Social i el sistema de pensions i l'extensió de l'Estat del Benestar, del qual la sanitat i l'educació públiques són exemples mundials.

Per això necessitem un pacte per l'educació pública, per cohesionar els diferents nivells formatius; un pacte per la universitat pública, per enfortir el que ha estat la major font de progrés social de la nostra història; i un pacte per la investigació, per tal de no perdre, com ha estat una constant històrica a Espanya, el ritme que ens ha aproximat, amb molts menys recursos, a les societats més avançades.

Acords com l'assolit en la negociació entre universitats públiques, Generalitat i organitzacions sindicals relativa al Conveni Col·lectiu del personal laboral al servei de les universitats públiques valencianes. Un conveni que cal aconseguir que s'aplique amb el finançament inclòs

en els pressupostos de la Generalitat Valenciana, ja que suposarà un increment salarial del 35% per al nostre professorat associat, del 13% per al professorat ajudant doctor i del 3% per al professorat contractat doctor i col·laborador. Un conveni que permetrà donar compliment a l'acord de millora retributiva del professorat associat pres en la Mesa Negociadora de la Universitat de València que, fins ara, no havia estat possible aplicar per falta d'una regulació autonòmica adequada. Conveni aquest que beneficiarà, sols a la Universitat de València, a unes 3.200 persones. Per això és urgent que es donen les darreres passes que conduïquen a la seua signatura i implementació.

Assolir acords és fonamental especialment en el context del necessari canvi de model productiu que done resposta al que alguns autors han denominat la Quarta Revolució Industrial i d'altres han anomenat la Primera Revolució Digital.

Això és especialment necessari en la Comunitat Valenciana, que es caracteritza, a més, per un aprofitament del capital humà generat pel sistema universitari inferior a la mitjana estatal, com també ho és la incorporació de treballadores i treballadors amb formació STEM, d'acord amb dades de l'IVIE.

Al llarg de les darreres dècades, el sistema universitari públic ha estat la principal font de creació de capital humà valencià, la transferència de coneixement ha contribuït al desplegament de noves indústries i serveis avançats i, en el seu conjunt com a sistema, ha esdevingut un contribuent net a l'economia valenciana, com ha posat en relleu l'informe elaborat pel nostre prestigiós institut universitari al qual abans m'he referit.

Hui en dia, el sistema universitari valencià genera 2.090 milions d'euros de renda i 44.202 llocs de treball, el que suposa l'1,9% del PIB i el 2,3% de l'ocupació valencianes. Això, en termes fiscals suposa que per cada euro públic rebut, el sistema universitari públic valencià retorna 2,7 euros a la societat en termes de recaptació fiscal.

Però la profunda crisi fiscal que experimenta la Comunitat Valenciana, resultat de l'infra-finançament que ha estat patint al llarg de dècades, té un impacte negatiu sobre el nostre sistema universitari, que disposa, de menys recursos que fa una dècada.

I, a més, hem patit un procés de reducció del finançament públic per la via de l'increment de les taxes universitàries, que suposà l'encariment d'un 30% del cost de les matrícules. Situació que en els darrers anys ha estat revertida parcialment per les mesures del govern de la Generalitat. Una reducció de taxes que hauria de continuar implementant-se, com s'estan incorporant nous programes de beques.

És per això que, des de la comprensió de la situació financera dels comptes públics valencians, com ben bé coneix el Conseller d'Hisenda i Model Econòmic, és urgent el desenvolupament d'un model de finançament del Sistema Universitari Públic Valencià que, des de la transparència, la coresponsabilitat i el compromís de servei públic, permeta encarar horitzons de planificació a les universitats públiques valencianes.

Sols així podrem continuar essent actors rellevants en un món del coneixement creixentment global. Si no tenim eixa capacitat de planificar els recursos de què disposem, i la llibertat real que implica l'autonomia

universitària, ara condicionada per normatives estatals, difícilment podrem continuar tenint les posicions de lideratge actuals.

Senyores i senyors, la Universitat de València ha fet costat a la Generalitat, junt a altres institucions i agents de la societat valenciana, en la demanda d'un nou model de finançament autonòmic que ens permeta exercir el nostre autogovern per encarar els nombrosos reptes als quals ens enfrontem.

Reptes vinculats a un mercat de treball asimètric, amb elevats nivells d'atur juvenil i una precarització de l'ocupació que entrebanca la mobilitat social i que redueix l'autonomia de les persones i l'emancipació jove.

Per això la formació és clau. Perquè els principals estudis evidencien una major ocupabilitat de les i els estudiants universitaris. A més veuen reduït el seu risc de pobresa d'una manera més que significativa en relació a altres persones que tenen inferior nivell formatiu.

Des de la Universitat de València continuarem apostant pel trànsit al mercat de treball a través del programa UV Ocupació i per l'empreniment a través de UV Emprén. I també analitzant el mercat de treball.

Segons les nostres dades, la taxa d'activitat dels nostres estudiants se situa en el 85%.

I podem afirmar amb orgull que, d'acord amb eixes dades, i les de la Seguretat Social comptem amb una inserció laboral de més del 70% dels titulats i titulades en els sis primers mesos després d'haver acabat els

seus estudis.

I també que hi ha un ajust entre treball i formació que se situa en el 58,2%.

Aquesta dada ha de ser millorada, com també la inestabilitat laboral.

Malgrat això, segons les dades de què disposem, vora el 75% dels nostres titulats treballen a temps complet. Eixa és una dada positiva en un mercat de treball que, segons les dades més recents d'ocupació, és doblement dual, d'una banda entre treball estable i temporal i, d'altra banda, en termes retributius.

Un repte al qual la nostra societat ha de fer front, especialment quan les dades de l'Agència Tributària d'Espanya permeten verificar com les persones amb més recursos econòmics han incrementat la seua riquesa conforme s'ha recuperat el creixement econòmic,

L'altre repte al qual s'ha de fer front és el necessari canvi de model productiu al qual estan estretament relacionades les qüestions que he esbosat prèviament.

A aquesta transformació la Universitat de València contribueix des de la investigació, la transferència de coneixement i la innovació, essent el nostre Parc Científic, que enguany compleix deu anys, un actor clau en la creació de nous sectors industrials de base tecnològica, essent un espai de col·laboració entre universitats i sectors productius, en línia amb els models de desenvolupament del territori de múltiples hèlixs.

En eixe sentit, l'estreta col·laboració entre la Universitat de València i les Administracions Públiques per contribuir al desenvolupament es fa especialment palesa en la vertebració del territori, junt a la Generalitat, Diputació, comarques i Ajuntaments.

Perquè Universitat és també transferència de coneixement i contribució a la reflexió i a la generació i creació cultural. A l'estudi dels fenòmens que ocorren al nostre voltant i a donar respostes a les preguntes que ens fem.

La lliçó magistral pronunciada hui per la professora Josepa Cucó és un exemple d'erudició, d'estudi i de comprensió de la nostra realitat i essències culturals. Però també de reivindicació de la memòria històrica i de la nostra cultura com a poble.

Enhorabona Dra. Cucó per haver assumit, en nom de la Facultat de Ciències Socials, la important responsabilitat de pronunciar aquesta lliçó, i per haver-ho fet magníficament, exemplificant la implicació de la nostra institució en la realitat de la nostra cultura i país.

Moltes gràcies al degà de la Facultat, Dr. Moncusí, per l'apadrinament en aquest acte solemne, que ha estat compartit amb el Dr. Honoris Causa per la nostra Universitat i professor de la Universitat Jaume I de Castelló, Dr. Mira.

Senyores i senyors, acabe ja desitjant a la comunitat universitària un molt bon curs acadèmic, amb una especial benvinguda a totes les persones que s'incorporen a la Universitat de València, tant estudiants i estudiantes de

grau i de postgrau, com Personal d'Administració i Serveis, i Personal Docent i Investigador

Com sempre, continuarem donant suport a les persones per tal que puguen fer realitat els seus anhels i els seus somnis.

Per tal de contribuir al ple desenvolupament de les persones amb diversitat funcional. Per exercir les nostres funcions amb responsabilitat, transparència i per impulsar la coresponsabilitat en la gestió pública.

Per impulsar una manera de viure sostenible, incorporant hàbits esportius i saludables.

Continuarem essent una universitat que aposta per la igualtat i per la diversitat, per l'ètica i les bones pràctiques acadèmiques.

Amb aquests desitjos concloem l'acte acadèmic d'obertura de curs que segueix la tradició històrica universitària, en el que és un continu entre una universitat creada pels Jurats de la ciutat en 1499 i el que hui és una moderna universitat pública d'abast internacional, 520 anys després de la seua fundació.

Una universitat que continua essent multidisciplinar, i que al llarg de la història ha incorporat nombroses Facultats i una Escola Tècnica Superior per conrear àmbits acadèmics que s'han incorporat a les fundacionals disciplines entre les quals destacava les de Medicina i Dret, centres que celebren, enguany també el 520 aniversari de la seua fundació.

Els colors de les vestimentes acadèmiques del nostre professorat doctorat evidencien eixa riquesa i diversitat que són un dels trets característics de la Universitat de València.

Una universitat oberta a la societat que hui s'honora de rebre a les importants autoritats que ens acompanyen. I s'honora molt més d'haver estat l'alma mater de moltes i molts d'ells, a més de ser la universitat on han impartit docència fins fa ben poc els honorables vicepresident, conseller de la Generalitat, a més de nombrosos secretaris i secretàries autonòmiques i directors i directores generals, hui presents al Paranimf. Moltes gràcies per la seua assistència. Gràcies Conselleres, Consellers per estar hui ací en aquest acte que per a nosaltres és ben emotiu i simbòlic per coincidir en l'aniversari d'aquest Estudi General.

Per acabar vull agrair especialment la sensibilitat del govern de la Generalitat Valenciana per incorporar una Conselleria dedicada a la investigació, la ciència, el sistema universitari i la necessària transformació digital de la nostra societat per tal de fer front als reptes de futur dels valencians i valencianes. Moltíssimes gràcies, Consellera, per acompanyar-nos hui i per representar el Molt Honorable President de la Generalitat.

Autoritats, senyores i senyors, els agraïm la seua presència en aquest Paranimf, emblemàtic espai que acull les més importants cerimònies universitàries com és la d'obertura del curs acadèmic, amb la qual reiterem públicament el nostre compromís amb la societat valenciana.

Moltes gràcies i molt bon dia.

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA